

Novine UZ ČAJ

pozitivna misao - naš smisao

U ovom broju

RADNO U
ROĐENDANSKOJ
GODINI
Aktuelni projekti
Udruženja Svetlost

ERASMUS +
Program mobilnosti i
učenja

SVETIONIK ZNANJA
Beogradski pobednici iz
Šapca.

SPECIJALNI GOSTI

L.A.R.I.T.A.
ŽENE ŠAPCA
YUMMY
NEM KAO PRIRODA

ČAJANKA
od 1 do ...

Na današnji dan, 2007. godine, organizovali smo prvo obeležavanje Međunarodnog dana volontera. Delili smo besplatan čaj, keks i novine, pustili muziku i družili se u glavnoj ulici.

Od tada, svakog 5. decembra organizujemo Čajanku. Bude nas od 5 do 55 volontera, uz čaj pripremimo malo ili puno raznih dešavanja. I traje sat, dva vremena.

Zavisi koliko smo inspirisani i koliko je hladno :)

Ove godine domaćin nam je KUD Abrašević,
u Masarikovoj 20, od 17h do 19h.

Kuvamo čaj, imamo radionice, gledamo filmove i slike...

www.nvosvetlost.org

I DOKLE SMO STIGLI...

LJUDI, PROJEKTI, PLANOVI

25. marta ove godine nam je bio 20. rođendan. Žurka malena, kratka i u malim grupama :)

I onda nazad na rad. Za naš posao mobilnost i socijalna inkluzija su dva ključna cilja, koja su "malo teže" dostižna kad ostaješ kod kuće i držiš socijalnu distancu. Krenuli smo sa proučavanjem novih programa i poziva. Kontaktirali smo puno starih i novih partnera, učili nove veštine i naučeno iskoristili.

Da problem pretvorimo u mogućnost. Imamo 3 stalno zaposlene osobe i preko 10 saradnika koji rade na 8 aktuelnih projekata. Od juna ove godine ugostili smo u Šapcu 63 učesnika iz Srbije i 5 zemalja Evrope.

Učestvovali smo na 10 medjunarodnih događaja, gde smo omogućili da naših 47 učesnika putuje, druži se i uči.

I planiramo da nastavimo. Kako?

Uz šoljicu čaja. Kada vas Udruženje Svetlost pozove na Čajanku koju organizujemo povodom Međunarodnog dana volontera, važno je da dođete na vreme, ove godine u tačno u 5 popodne.

Nekoliko pravila nije na odmet. Kad uđete, nasmešite se našim volonterima, a zatim i ostalim gostima.

Ako ne poznajete sve zvanice, preporučljivo je da se sami predstavite i upoznate. Na čajankama se nikad ne diskutuje o politici. Nikad ne započinjite raspravu, niti se uključujte u istu, ukoliko se među zvanicama nade neko dovoljno neotesan da je inicira.

I malo o istoriji čaja - Od pre 5000 godina kada je prvi put napravljena šoljica čarobnog napitka, pa do današnjeg dana u kome je popijeno oko 2,5 milijardi šoljica čaja, taj očaravajući vekovni eliksir postao je simbol prijateljstva, harmonije i mističnog jedinstva univerzuma. Ujutru nas budi, rasanjujući duh i misli, podstiče na rad i kreativnost. U podne rasterećuje, obnavlja i čisti organizam, daje energiju i fokusira misli. Uveče nas opušta, uspavljuje, i šireći osećaj zadovoljstva odvodi u miran san....Zimi nas zagreva, razgaljuje, ispunjava lepotom duge hladne večeri, snaži volju, razgoni letargiju, rađa energiju. Leti nas rashladuje, osvežava, opušta u prelepim pejzažima prirode, nadoknađuje vodu i vitamine u organizmu i čisti nas od toksina. I zato sada i ovde Njegovo Veličanstvo... Čaj ...

UPUCANO OD STRANE MLADIH

Ko to snima, putuje, organizuje, uređuje-----

Strana 04

PRVACI NA SVETIONIKU ZNANJA

YUMMY je primer učenja, aktivizma i upornosti. I jedan jako ukusan i zdrav projekat-----

Strana 05

ERASMUS + AVANTURE

Ugostili smo i bili u gostima. Učili smo, radili, družili se.....

Strane 06 do 13

ŽENE ŠAPCA

Ženske inicijative i osnaživanje žena za umreženo smisleno delovanje-----

Strana 14

YUCOM

Da li se mogu otškrinuti vrata pravosuda?-----

Strana 14

DEDAMRAZOVSKA POSLA

Pisali smo i original Mrazu, za svaki slučaj.-----

Strane 15 i 16

+IZENAĐENJA

DRUGI O NAMA

Saradnja sa Udruženjem Svetlost nam je izrazito važna i sve češće je spominjemo i drugim nevladinim organizacijama, institucijama i pojedincima sa kojima takođe saradujemo. Kao umetnicima u nedostatku posla i angažmana, zahvaljujući „Svicima“ kako ih mi u slobodnom govoru zovemo, nesebično su nam podelili svoja znanja i umeća. Baveći se savremenom umetnošću shvatili smo da nam je neophodno poznavanje projektnog jezika. Često su nas angažovali za razne vrste radionica u kojima smo učestvovali, ali ih i realizovali. Objasnili su nam na koji način možemo da povežemo umetnost i afirmaciju. Takođe nam je značajno što su nam proširili krug korisnika, volontera i organizacija koje su iz Srbije i regionala, ali i iz inostranstva. U momentima kada smo posustajali davali su nam podsticaj i ohrabrenje da nastavimo sa umetničkom praksom.

Ovakvu vrstu saradnje želimo da negujemo kako u sadašnjem vremenu tako i u budućnosti. Smatramo da udruženim snagama možemo mnogo lakše da prevazidemo i rešavamo društvene problematike. Izlazeći nesebično jedni drugima u suret dosta je lakše voditi organizaciju i baviti se sopstvenim poslom.

Hvala drugari!

Dragana Đurđević, KOMBINART

VESTI - Lokalni Buldožer napadnut u popodnevnoj šetnji tokom vikenda! ŠOK! FOTO! VIDEO!

Naime, kako saznajemo, jedan lokalni stanovnik grada Šapca, Buldožer, u subotu je napadnut od strane ljudi koji su se našli na njegovom putu u prolazu. Buldožer je samo išao svojim putem, levom stranom ulice, kako je i propisano u Republici Srbiji, i odjednom su ljudi počeli da mu uzvikuju ružne nadimke poput :"Debeli žuti", "Tenk", "Žutokljunac" i slično.

Moramo se baviti ovim temama. Buldožeri su stanovnici ovog grada i ne smemo ih napadati zbog onoga što jesu. Svi buldožeri imaju pravo da žive pod normalnim uslovima i da izlaze van svoja četiri zida. Na žalost, Buldožer nije teže povređen i nadamo se da se ovakve stvari neće ponoviti i da će buldožeri ponovo moći da šetaju bez straha od napada zato što su drugačiji.

#SHOOTBYOUTH

Shoot by Youth je interaktivno takmičenje u društveno odgovornim filmovima, za mlade od 15 do 25 godina iz država dunavskog regiona. Prilika da se naprave kratki video zapisi o lokalnim problemima u gradu u kom se nalazite. Kroz video bilo je potrebno predstaviti problem i moguće rešenje tog problema.

Žiri je za svaku zemlju regije birao po tri pobednička tima. Od tri nagrađena tima iz Srbije dva su sastavljena od mlađih iz Šapca,

L.A.R.I.T.A

Problem koji smo mi uvideli u našem gradu je nedostatak kulturnih sadržaja. Smatramo da je zbog raznih razloga u poslednjih nekoliko godina naša kulturna scena osiromašena i iscrpljena, pogotovo što se tiče sadržaja za mlade. Kroz ovaj projekat mi želimo da podstaknemo mlađe da stvaraju sadržaje koje žele da vide, da se uključe u zajednicu i da pod njenim okriljem rade na obogaćenju kulture u Šapcu. U okviru toga je i organizovan dogadjaj na kojem ćemo prikazati naš rad, rad naših drugara, partnera, Udruženja Svetlosti i njihovih volonterova na edukaciji, umetnosti, multimedialnim sadržajima, muzici, gastronomiji i drugim aspektima ove sfere, u cilju da ljudi zainteresujemo i motivišemo da zauzmu ulogu u kultivisanju kulturne sredine.

Maria Radosavljević, članica tima L.A.R.I.T.A.

PRAZNA KULTURNA BATERIJA

EMPTY CULTURAL BATTERY

NEM KAO PRIRODA

Kao i uvek, sat vremena pred istek roka, Momčilo i ja prijavili smo se na konkurs za koji nismo znali ni šta je, osim da se pominje neki novac. Taman kada smo zaboravili da smo uspeli za sat vremena da snimimo i namontiramo film koji smo indikativno nazvali „Nem kao priroda“ ponovo zbog nedostatka sređivanja zvuka, stiglo je obaveštenje da smo baš mi snimili jedan od pobedničkih videoa. Više smo bili šokirani nego sretni. Naša ideja, da obojimo kante u jednom kraju i time privučemo pažnju i pozovemo na savesno odlaganje otpada, čak ide i u Nemačku! Informacija da ćemo predstavljati svoj film na Dunavskom salonu, još nas je više šokirala. Sve se desilo tako brzo, da još uvek osećam euforiju tih dana. Kada je došao dan da poletimo Milica, Jelena, ja i neka bugarka, sve je izgledalo previše dobro da bi bilo istinito. BERLIN JE NAJLEPŠI GRAD U KOM SAM BIO! Bili smo smešteni u centru, imali sjajnu ekipu i doživljavali transfer blama svaki put kada naš film ide na ekranima (desilo se bar 20 puta), uspeli smo da upoznamo ambasadorku Srbije u Nemačkoj, kojoj je, sasvim slučajno, muž iz Šapca. Berlin smo upoznavali postepeno i izgubili se više puta nego što smo izašli iz smeštaja. Kako je sve izgledalo i delovalo sjajno, znali smo da zlo nikada ne spava, pa se naše zlo probudilo na dan kada smo trebali da se vratimo kući. Osim što smo platili kaznu od 60e jer smo se švercovali do aerodroma POGREŠNIM vozom, naravno, zakasnili smo i na let.

Nakon 8 sati provedenih na aerodromu, nešto alkohola i par nervnih slomova, dočekali smo i let za naš Beograd, čemu se nikada nismo radovali kao do sada.

Jesmo ostali dužni ukupno 450e, ali smo bogatiji za bar duplo toliko.

Ekipa će ponovo otići u Berlin, ovoga puta se nećemo švercovati i popiti više pive u lokalnom baru.

Nikola Marković, član tima Nem kao Priroda.

Strana 4

YUMMY

pobednici Svetionika Znanja 5.0

U okviru projekta "Svetionik znanja" sprovedenom od strane Asocijacije za afirmaciju kulture, naš tim iz Šapca takmičio se sa 14 gradova Srbije podeljenih u timove po 4 učesnika, sa svojim koordinatorom, stručnim i alumni mentorom, u pisanju i prezentovanju projekata na određene teme (turizam, ekologija, kultura i umetnost, turizam i javno zdravlje). Na otvaranju projekta u Valjevu ovog septembra, našem timu dodeljena je tema javnog zdravlja. Nakon 2 sprovedene ankete, problem koji smo uvideli bila je ishrana kod mladih zbog čega smo odlučili da se naš projekat bazira upravo na tome. Nazvali smo ga "Yummy" ("JAMI") i u planu imali realizovanje takmičenja za srednjoškolce (YUMMY day) gde bi se u timovima, pod nadzorom svojih mentora nutricionista, srednjoškolci takmičili u pravljenju zdravih, brzih i jednostavnih obroka. Kako bi čitav događaj bio propraćen kamerama, plan je objavljinjanje online VIDEO KUVARA na naše društvene mreže. Na taj način će svi recepti osmišljeni na takmičenju biti svima dostupni i kasnije, i postižemo održivost projekta. Pre samog događaja, promociju smo planirali kroz zeleni automobil, bubu ukrašenu voćem i povrćem radi maksimalnog isticanja, koja će ići kroz grad i posetiti 4 ciljane srednje škole u Šapcu i deliti poziv za takmičenje. Kroz ovaj projekat želeli smo da podignemo svest mladih o važnosti zdrave ishrane, kao i da ih na to motivišemo i edukujemo da to urade na pravilan način.

Bili smo odabrani da odemo u finale kao jedni od top 8 finalista takmičenja, te smo se prošlog vikenda našli na Avali gde smo naš projekat prvi put prezentovali i odabrali da budemo pobednici i osvojimo 250.000 dinara kako bi nam želja za realizacijom ovog projekta bila omogućena.

3 meseca rada na projektu se isplatilo, ali ne zbog naše pobeđe, već zbog svih korisnih stvari koje smo naučili u raznim sferama biznisa, menadžmenta, marketinga i javnog nastupa, kao i zbog ljudi koje smo na putu upoznali i imali priliku da sa njima saradujemo.

I na posletku zbog toga što svako od nas sada ima po 4 prijatelja u skoro svakom gradu u Srbiji, a to je upravo ono što je obeležilo Svetionik znanja kao najlepše iskustvo u mom životu.

Tim Šabac činili su naše koordinatorke iz Udruženja Svetlost, stručna mentorka Ana i alumni mentorka Nina, Julija, Anja, Momčilo i Iva (JAMI).

ERASMUS +

alat + mogućnost + potreba

Mladi i Mladi u Akciji

su stari nazivi evropskog programa kojeg Udruženje Svetlost od 2005. godine koristi za mobilnost i obrazovanje mlađih i omladinskih radnika. Ove godine smo počeli sa aktivnostima tog tipa od juna i bilo je zabavno, poučno, uzbudljivo, smešno, napeto, korisno, izazovno pa opet zabavno.

Brojevi bi možda mogli bolje da posluže kao orijentiri, ali mislimo da utisci učesnika bolje osvetljavaju proces učenja i zabave na tim putovanjima.

Kreativno recikliranje

Creative Recycling je razmena u kojoj smo učestvovali održavala se od 3. do 11. avgusta 2021. godine u letnjem kampu Tunarica, nedaleko od Labina u Hrvatskoj. Učesnici su bili iz: Španije, Italije, Češke, Jermenije, Gruzije, Poljske, Hrvatske i Srbije.

Glavna tema projekta nam je bila kreativno recikliranje i tome smo pristupili kroz različite radionice, na primer pravljenje stolica od guma i konopca, slike na drvetu sa koncem i eksferima, pravljenje torba za prodavnici od starih stvari, itd. Takođe smo skupljali smeće i raspremali obližnju plažu, kamp i okolinu kampa. Razgovarali smo na koje sve načine možemo da upotrebimo različite materijale kao što su plastika, staklo, guma, papir itd. tako da se oni upotrebe u što više oblika i maksimalno iskoriste.

Raspored je bio dobro osmišljen. Prvih dana smo imali različite team building aktivnosti, enerđajzere, da bismo se upoznali međusobno, kasnije i radionice, kao i dosta slobodnog vremena zbog topote u popodnevnim satima u kampu. Svaki dan smo imali priliku da se kupamo na javnoj plaži, ali i na drugom delu obale gde nije bilo toliko posetilaca. Najzanimljiviji su bili izleti do Labina i Rabca, iako smo morali da pešačimo po više kilometara, čak u po strkim i kamenitim putevima. Održali smo 3 interkulturne večeri. Sve države su bile dobro pripremljene. Neki su kuvali hranu posebno za tu priliku, vežbali tradicionalne plesove i sastavljeni pitanja za kviz. Stekli smo različita znanja o recikliranju i očuvanju okoline, kao i kako se to postiže danas na različite načine u zemljama koje su učesnice.

Viktorija Stanojević - učesnica omladinske razmene

"Naša saradnja sa Udruženjem Svetlost je jedinstven put, pun podrške, dobrog rada, i iznad svega grupe izuzetnih ljudi, sa kojima radimo uz puno poštovanja i zadovoljstva, u svakom projektu i u svakom momentu."

Jelena Batelić
Predsednica Udruženja Alfa Albona
Labin, Hrvatska

MLADI I MEDIJSKA PISMENOST

Razvoj kompetencija, izlazak iz zone komfora, učenje, druženje, promena, inovacija su već davno postali sinonimi za Udruženje Svetlost i sve ono što oni pružaju mladim ljudima.

Zahvaljujući njima još jedna razmena u nizu je sumornu godinu obojila u neke lepše boje.

U avgustu ove godine u Šapcu imali smo priliku da ugostimo mlađe ljude iz Belgije, Španije, Portugala i Bugarske i da provedemo nezaboravnih nedelju dana koji će obeležiti našu mladost, proširiti naše vidike i dati nam mogućnost stvaranja novih prijateljstava.

Da mi je neko prošle godine rekao da će samo za nedelju dana stići 30ak poznanika iz toliko različitih zemalja definitivno mu ne bih poverovala. Ali suština nije samo u tome. Ljudi sa kojima sam tih sedam dana provodila više vremena nego sa sopstenom porodicom, sa kojima sam jela, učila, upoznavala grad, menjala poglede na svet, medije i okolinu postali su više od pukih poznanika. Ne znam da li će ih ikada više videti u svom životu, ali znam da su prvu razmenu u kojoj sam učestvovala učinili nezaboravnom, nezamenjivom i neponovljivom.

U periodu od 18. do 24. avgusta organizovane su različite praktične radionice u kojima smo istraživali temu medijske i informatičke pismenosti kroz kreiranje različitih multimedijalnih radova: fotografije, tekstova i video zapisa. Učili smo o dezinformacijama, lažnim vestima, sposobnostima i znanjima kojima se štitimo od istih. Debatovali smo, iznosili svoje stavove i mišljenja, ali ujedno iste menjali bogatiji novim znanjima i veštinama. Imali smo priliku da posetimo lokalne aktere zadužene za medije kao i same radio-televizijske stanice. Upoznavali smo grad i zajedno sa učesnicima otkrivali mesta i informacije koje ni mi sami nismo poznavali. Isprobavali hranu specifičnu za svaku državu i oduševljeni ukusima iste igrali i pevali uz muziku u ritmu promene kojoj mlađi iz različitih država mogu da doprinesu da bi ovaj svet barem malo postao bolje mesto. Svet u kome će vladati razumevanje, poštovanje, empatija i podrška.

Ovu razmenu punu zanimljivih dogadjaja i inspirativnih ideja i novih prijateljstava pamtiću i po tome što sam osetila duh i kulturu zemalja u kojima nikada nisam bila. Zato hvala svim učesnicima i Svetlosti što sam doprinela ovoj razmeni, ali naravno u mnogo manjoj meri u odnosu na to koliko je ona doprinela meni i mom ličnom razvoju.

Marija Krstić, učesnica omladinske razmene

HVALA

Sve naše aktivnosti smo realizovali mnogo lakše i bolje zahvaljujući podršci od strane ljudi iz naše zajednice. U ovoj godini tu su nam bili Goran i teta Jasmina iz KUD Abrašević, Branko i ekipa iz CSU, Jelena i Aleksandra iz Šabačke biblioteka, Petar i Srđan iz Tempus Fondacije, Branka iz Kulturnog centra Šabac, Ivan, Anja i deca iz Umetnosti Života, Zoran iz Udruženja Savacium, Milena, Dragana i Bambi iz KOMBINART-a, Igor i vozači iz PEXON tima, Jelena iz PKS-a, cela ekipa iz Bucka i Kuhinjice, Doca i ekipa iz Kuma, mama Zorka...

Zahvaljujemo se direktorima i profesorima u osnovnim i srednjim školama u Šapcu, kao i roditeljima koji uvažavaju naš rad i motivišu decu da učestvuju u našim aktivnostima.

YOLO

Nisam sigurna na koliko razmena sam tačno učestvovala za ovih 5 godina, koliko sam volonter u Udruženju Svetlost, ali jedno je sigurno, a to je da sam na svakoj naučila nove stvari, kako o kulturi i tradiciji zemalja koje su bile učesnice i koje sam obišla, tako i o ljudima iz različitih delova Evrope koji su mi za kratko vreme postali dragi prijatelji.

Svaka omladinska razmena funkcioniše po istom principu, stave te u prostoriju sa gomilom nepoznatih ljudi koji ne pričaju isti jezik kao i ti, zatim se kroz radionice polako upoznajete i baš kada postane najzanimljivije, oni odu. To je valjda i čar svake razmene, jer tako znaš da ih sigurno opet moraš negde sresti. Poslednji projekat na kojem sam učestvovala, a da se organizovao u Šapcu, bio je "YOLO - Omladinski aktivizam i osnaživanje u doba katastrofe i krize" koji je počeo 5. oktobra. Imali smo 4 zemlje učesnice: Španija, Portugal, Bugarska i Srbija. Volim kada se razmena organizuje u mom gradu, jer tada imam priliku da ljudima iz drugih država predstavim moj grad, kulturu i tradiciju na najbolji mogući način. Organizovali smo razne 'team building' aktivnosti i radionice koje su se bavile temom našeg projekta. Pored svakodnevnih aktivnosti i obilazaka grada i znamenitosti našeg Šapca, organizovali smo i porodične večere, gde je 5 naših volontera ugostilo prijatelje iz drugih zemalja. Tu smo im spremili naše srpske specijalitete i poslastice, a mislim da ne postoji bolji način da nekoga upoznaš nego uz dobro piće i hranu. Sama tema je bila vrlo zanimljiva jer smo kroz radionice naučili nove stvari vezane za temu osnaživanja u doba katastrofe i kako se druge države nose sa teškim situacijama. Zanimljivo je kada mladi ljudi pričaju o dešavanjima u njihovoј zemlji i kako to sve izgleda iz njihove perspektive.

Ina Pavlović - učesnica omladinske razmene

PLANT A LIFE

Zovem se Vuk, bio sam učesnik projekta „Plant a life“ koji se realizovao 25.08.- 03.09.2021. godine u mestu Puente Genil, Španija. Učesnici projekta su bile Srbija, Španija, Danska, Litvanija i Belgija. Sam projekat je bio fokusiran na reciklaži, očuvanju planete i njene sredine. Pored same reciklaže i pričanja o planeti i njenoj zagađenosti i kako možemo delovati da manje a vremenom uopšte ne dolazi do njenog zagađenja, imali smo i druge vrste aktivnosti kao što su: Interkulturne noći gde je svaka zemlja prezentovala neke tradicionalne stvari (hranu, piće, odeću...), imali smo aktivnost „Photo rally in Puente Genil“ gde smo svi bili podeljeni u timove i svaki tim je imao zadatke da napravi fotografije koje odgovaraju na zadatke koji su nam prethodno bili ištampani i dati, još jedna od aktivnosti koju smo imali bila je „Livin in Nature“ gde smo posetili gradsku baštu i imali priliku da upoznamo neke od ljudi i njihove parcele sa povrćem/voćem, kao i da probamo iste. I naravno pored svih ovih aktivnosti imali smo razne druge kao što su: team building, desining your healthy life plan, kayak in Genil river, movie making, traditional games, razni enerđajzeri, tema o očuvanju okruženja i planete je bila i dalje aktivna.

Pored svih aktivnosti koje smo radili i raznih dogadjaja koji su bili organizovani meni je svakako najzanimljivije bilo druženje sa učesnicima razmene. Vreme koje smo provodili bilo to tokom aktivnosti, večere, slobodno vremena u Malagi i Puente Genilu, bilo je jako dragoceno. Razgovori koje smo vodili međusobno, nove reči koje smo naučili, upoređivali sličnosti i razlike naših zemalja, isto je bilo veoma zabavno.

Sve ovo je bilo jedno lepo iskustvo u kome sam dosta naučio o tome kako smo svi zapravo isti u smislu da nije bitno odakle ko dolazi ili koliko ko ima godina, takođe naučio sam dosta više o timskom radu i šta to zapravo znači.

Sve u svemu cela razmena je bila jedno veliko iskustvo sa mnogo druženja i dosta novih saznanja o drugim državama.

Vuk Bradonjić- učesnik omladinske razmene

Borba za BT-car Kit

Ako me neko pita da rangiram svoja iskustva u ovoj godini po spontanosti, put za Rabac, Hrvatsku samo dva dana nakon što sam saznala za postojanje tog primorskog gradića, definitivno bi bio na prvom mestu. Da budem iskrena, trening o borbi protiv nasilja na internetu zvučao mi je zanimljivo, ali bez i malo stida mogu da priznam da je upoznavanje novih ljudi, i to baš na predivnom Hrvatskom primorju, doprinelo mojoj odluci da podem.

Tog ponedeljka ujutru, Mira, Sara i dve Marije krenule su put mora. Nije bilo sumnje u to da će nas naša Mira sigurno dovesti do tamo, ali ko će iz tih kola izaći kao pobednik u borbi za konekciju na BT-car kit blutut uređaj, narodnjaci zadnjeg sedišta ili metal vozača i suvozača, ostalo je pitanje do poslednjeg skretanja

Šetnja resortom prvo veče nas je uverila da lepote, udobnosti i hrane neće manjkati u, sigurna sam, najboljem smeštaju bilo kog Erasmusovog projekta ikada. Sutradan, nešto nakon upoznavanja učesnika iz drugih zemalja, shvatila sam da, iako je sukњa prihvatljiv komad garderobe za istraživanje grada kao što je Labin, za "šetnju" kroz mini rudnik definitivno postoji i praktičnija odeća. Narednih dana sam, prirodno, došla do mnogih novih saznanja. Neka od njih me nisu iznenadila, kao na primer to da je država Srbija, objektivno, poslednja u odnosu na ostale zemlje učesnice po broju i kvalitetu projekata vezanih za borbu protiv nasilja na internetu. Druga saznanja, međutim, poput onoga da sada pripadam... starijim generacijama... prihvatile sam malo teže...

Ostalih dana, osveženje u pauzama između radionica tražile smo u toplom bazenu, hladnom moru ili još hladnjem letnjem pljusku. Tek neki četvrti ili peti dan Mira i ja smo shvatile da iz kompleksa hotela, uprkos prvočitnom utisku, ipak može da se izade. Šesti dan, nakon doručka, ekipa iz Srbije je pošla kući, puna utisaka, ali i delimično razočarana usled manjka Patrika Svejzija (ala Prljavi Ples) i austrijskih grofova.

Postignut je kompromis vezano za muziku u kolima. Slušale smo dostupne radio stanice, makar dok "zadnja klupa" nije zaspala, a onda smo kontrolu preuzele mi, starije generacije.

IZGUBLJEN U PREVODU

We interviewed 2 youngsters from youth exchange “Lost in translation” that happened in Puente Genil, Spain. First interviewed is Andrei Iacobus from Romania, and the second one is Emiliano Abedini from Albania
Andrei Iacobus from Romania

1. What's the most interesting story that happened on our exchange

The most interesting story that happened is when we went to flamenco concert and i tried to talk on spanish with woman for you to buy 3 tickets for 3e, but she gave you 9, so we had 9 beers that night and it was lit!

2. What's the most interesting thing you learned about spanish culture?

If you're hungry, just go for a drink and they'll give you free food, which is great! I love the tappas, it's one of the best things in Spain, besides the weather ofc!

3. What did you learn about the topic that you find important?

I got to know more about how people struggle with coming from Africa to Spain trying to search for better life, it's really hard for them, I didn't expect it to be like that.

4. What do you like the most about serbian culture?

All the serbs were so warm and friendly, and that was pretty cool since it's the first time i met serbian people, and yeah, it was very nice experience, i could talk with anyone, we would bond instantly.

5. What do you think balkanians have in common?

The word “brother”, “brate, frate”, we were screaming at each other all the time “brateee, frateee”, and i find that amazing. Also the whole cultures and values, it was pretty shocking.

6. What you think of our project, which song comes up to your mind?

Bohemian rhapsody, we had a nice moment when we were in the park after the flamenco concert, we were all singing and made a cute video of us singing.

Emiliano Abedini from Albania

1. Tell me the most interesting story that happened on our exchange

When we were out, all together, drinking, and after the concert we were in the park singing song from queen and recording ourselves, it was beautiful moment

2. What did you learn about the topic, and what did you learn about yourself?

It's really related to us as albanians, because there are lots of albanians who were migrating, especially during 90s, so I find myself quite relatable to the story.

3. What do you like the most about serbian culture?

Serbs are so open to people, sociable people and that's something I love about you guys

4. When you think of our project, which song comes up to your mind?

This one spanish flamenco song that I was singing al l the time, but I can't really remember the name :))

5. What do you think about cultural differences between countries that participated in our exchange?

Basically balkanians are literally the same, we have great food, music, people, we love being lazy, but for example czech people not so open like us

6. What's the most interesting thing you learned about spanish culture?

Flamenco music, I didn't expect to like it so much, I knew about the food which is delicious but flamenco was shocking for me

7. What do you think balkanians have in common?

We are pretty proud of our identity and quite stubborn, besides that we are warm and open to conversations

MANJINE U FOKUSU

Zadnja je nedjelja avgusta. Još uvek je 2021. godina.

Godina u kojoj svet je u panici,
a ti si na mestu gde te letnje sunce pecka po licu
i celom telu, pesak upija tvoje noge dok koračaš
po njemu ostavljaljući svoje tragove kao potpise,
a u ušima ti odzvanjaju prijatni šumovi morskih talasa.

Zvući kao neki putopis sa divnog letovanja?

Hmm, pa donekle i jeste bilo tako. Donekle jer sa jedne strane bilo je divno, a sa druge strane to nije bilo letovanje, već sam zadnje nedelje avgusta zajedno sa drugarima iz Udruženja Svetlost bio na seminaru u Draču u Albaniji. Svakako bilo je vremena za rad i učenje, a i slobodnog vremena za uživanje na ovoj divnoj destinaciji. Seminar je realizovan u okviru projekta "Minorities in Focus", pod nazivom „Role of youth work in minority and inclusion“ Ukupno 30-tak učesnika uglavnom sa Balkana i grupa iz Finske. Kao i što se i vidi iz naslova, teme seminara su bile manjine i njihovo uključivanje u društvo, kao i u svakodnevne društvene aktivnosti.

Nakon samo 10 dana pauze i boravka kući u Šapcu, sledi nastavak. Ponovo sam bio na istom mestu. Sunce, more, pesak, Drač i ja. Ovaj put je u pitanju bio trening za trenere, kao deo istog projekta. Stekli smo nova znanja, alate i naučili kako da ta znanja prenosimo drugima.

Bila je to prilika, kao i mnoge do tada, da pored učenja, rada, razmene informacija o stanju u drugim zemljama, njihovim kulturama i običajima, sretnes stare prijatelje, upoznaš neke nove ljude od kojih će ti neki postati prijatelji za ceo život. Upoznao sam par Finaca, Turaka, Italijana, Belgijanaca, Albanaca, Avganistanaca, jednu Slovakiju, Ruskinju, Gankinju (ili kako se već kaže za devojku iz Gane), Hrvaticu i jednog Libanca. Oni za mene nisu to, već su moji prijatelji Mika, Gian Piero, Carlos, Luka, Lorenc, Buse, Vahit, Luna, Kezban, Nela, Ariela, Lui, Patrik, Zahir, Roda i druge divne osobe, sa kojima sam u Draču proveo divne trenutke.

Prolazi mi kroz glavu misao da se ljudi konstantno dele po boji kože, nacijama, verama, fanovima sporskih klubova, političkih stranaka i oko svega toga ulaze u konflikt jedni sa drugima..

Koliko sam i ja sam u jednom trenutku svog života imao stereotipe o drugim nacijama i verama. Zahvaljujući #erasmusplus projektima imao prilike da sretнем i bolje upoznam te neke „druge ljude“. Shvatio sam da ne treba generalizovati ljude i da svugde na svetu ima dobrih i loših ljudi, kao i da je svaki čovek donekle priča za sebe. Ponasam sam što sam to promenio kod sebe.

Probajte i Vi, možda Vam se svidi. Dajte priliku ljudima i kreirajte svoje mišljenje o nekoj osobi na osnovu njegovog odnosa sa vama, a ne na osnovu toga odakle dolazi ili koje je boje kože, vere, nacije, nivoa obrazovanja ili političkog opredeljenja

ANA ROSA - I'LL BE BACK

Saveti i trikovi da se u Srbiju vratite iz Španije

1. Prva greška Vam je što uopšte zelite da se vratite – po rečima mudrog filozofa i govornika Đordja Đokice Todića: "Je*em ti Srbiju i Šabac i ko me napravi u Šapcu i RTS i Evropsku uniju i smrdljivu Savu i Evropu."
2. Ukoliko ipak odlučite da se oglušite o reči našeg premudrog apsolutno Vam je na aerodromu potrebna nadrnana stjuardesa koja ne priča ni dve engleskog jezika da Vam koluta očima objašnjavajući kako niste u pravu uprkos mnogobrojnim izvorima koji svedoče da jeste.
3. Ovaj tip puta jeste malo skuplji pa imajte u pripravnosti oko 1200 eura za let koji ćete neizbežno propustiti.
4. Wohooo! Dobili ste novu šansu da se opametite i odlučite da ostanete + dan u Sevilji
5. Obavezno se prijavite u hostel u kome u vašoj sobi nema ni jedan prozor i pomalo liči na sobu mentalne institucije, ova komponenta baš pridodaje čitavom iskustvu.
6. Slomite noge šetajući se u potrazi za hranom i na kraju kupite 3 kg przenog, masnog neidentifikovanog mesa i prožderite sve u roku od 10 minuta
7. Ovo je trenutak kada možete početi sa napijanjem jednog ili više vaših sputnika što ćete kasnije definitivno zažaliti
8. U povratku sa reke koju ste posetili, posle znatne količine piva, pseći obeležite svaku žbunastu površinu na koju naidete(park, veliko drvo, hotelsku baštu, žbun kod neke istorijske znamenitosti?)
9. Sada osoba koju ste napijali dolazi u igru. Iskustvo nije kompletno bez 5 povaćanja u Burger Kingu, 1 pored nekog drveta i 1 u saksiju na sred glavnog trga.
10. Odvucite polu-mrtvu osobu u sobu, sačekajte da zamre pa šmugnite na sat vremena neuznemirenog razgledanja i fotkanja
11. Sledeće jutro sedite na autobus i iz njega izadite tek to veče sa samo jednom petnaestominutnom pauzom (vozač je definitivno odlučio da ste dovoljno ispuštali telesne tečnosti po Španiji).
12. Kasnite na apsolutno sve(testiranje, ček in...)- stvarno Vam je potrebna ta dodatna doza stresa
13. Ukrcajte se na avion koji ispušta čudne zvukove pri uzletanju(tu se malo uplašite za život jer Vam je do sada sve išlo naopako) i sedite pored ovog puta nadrnane babe koja vam ne dopušta da ispuštate telesne tečnosti ni u Španskom vazduhu.
14. Sletite u Budimpeštu u 1 ujutru i imajte problema sa izlazom sa aerodromskog parkinga
15. Uvezite se u Šabac sa stlom, posle neprospavane noći, prljavi i smrdljivi od puta u kombiju čija je adresa poslovanja Španskih branioca 69-ahhhh slatka ironija
16. Zahvalite se nadrnanoj stjuardesi na ovom nezaboravnom iskustvu. Oh i Ana Rosa we're coming for you ;)

I was always wondering if there is life after death ERASMUS+ PROJECTS? 😊❤️

EVROPA SREĆE INDIJU

Šestog oktobra počeo je još jedan Erasmus+ projekat, omladinska razmena. Tema projekta bila je "Europe meets India" gde smo se bazirali na učenje o južno-azijskoj, Indijskoj, Evropskoj kulturi i istraživali paralelu između ovih regija u oblasti kulture, istorije, nacionalnih manjina, tradicionalne hrane, plesova i još mnogo toga. Na projektu učestvovalo je 6 zemalja iz raznih delova Evrope: Srbija, Hrvatska, Španija, Portugal, Rumunija i Nemačka. Uspeli smo zajedno da tu različitost iskoristimo u vrlo korisne svrhe, korisne projektu i učenju, i korisne nama kao ljudima. Savršena kombinacija odlične organizacije zajedno sa jako edukovanim i intelligentim ljudima dovela je do konkretnih dobrih rezultata. Pre svega, zadovoljan sam jer sam svaki dan davao jedan deo sebe da bih naučio nesto novo, inovativno, drugaćije i posebno. Jos jedna stvar koja je vrlo posebna je to sto se učenje nije baziralo na formalnoj, školskoj edukaciji koju svi znamo, već na neformalnoj koja je dosta produktivnija i zanimljivija. Prvog dana dobili smo raspored dešavanja svih aktivnosti i radionica koje će se dešavati do kraja projekta. Taj raspored smo pratili do samog kraja, i to je još jedan od dokaza na kom nivou je bila organizacija. Nakon prvog dana, prezentacije projekta i upoznavanja, uveče smo imali "mini žurku", gde smo se svi malo bolje upoznali. Sledećih nekoliko dana počeli smo sa konkretnom temom na kojoj je ceo projekat fokusiran, a to je Indija i Juzna Azija. Svaka država imala je zadatak da napravi prezentaciju o nekoj državi iz ovih regija, pa smo ih svi onda međusobno prezentovali. Srpska grupa imala je zadatak da napravi prezentaciju o "Šri Lanci" i "Pundžabiju". Potrudili smo se da napomenemo neke bitne stvari ovih država, u kojima turizam nije razvijen na baš velikom nivou i za koje veliki broj ljudi nisu čak ni čuli. Posle ovih prezentacija imali smo radionicu o matematici koju je organizovala portugalska grupa. Ovo je bila vrlo specifična radionica jer smo rešavali matematičke zadatke onako kako bi to radili Indijci u rimsko doba. Podsetili smo se nekih stvari koje smo davno učili a nismo znali da imaju veze sa Indijom, a takodje smo naučili neka nova pravila koja nismo znali. Nakon svake radionice od sat i po, koliko su trajale, imali smo priliku da za doručak ručak i večeru probamo izvrsnu hranu indijske kuhinje. Indijska hrana bila je služena skoro svaki dan, a jako začinjeni, specifični mirisi su se nekim ili jako dopali ili nisu uopšte. Takodje, prvi dana bio je služen i popularni Indijski čaj koji ima jako zanimljivu istoriju. Trećeg dana počeli smo sa temom o kojoj smo u učili narednih 5 dana, to su društveni slojevi u Indiji, kasta sistemu, imali debate i pričali o razlikama Evrope i Indije u društvenom pogledu. Svakog dana od 8-10 sati uveče imali smo mogućnost da idemo na bazen koji je bio u sklopu hotela gde smo bili smešteni. Nakon plivanja u bazenu imali smo prezentacije o indijskom turizmu koje nisu bile obavezne, ali čak i na radionice koje nisu bile obavezne dolazilo je oko 90% učesnika razmene. Sve ovo govori o odličnoj organizaciji projekta, konkretnom planu i visoko edukovanim ljudima koji su vodili ovu radionicu ovih 10 dana. Veoma mi je draga što sam imao mogućnost da učestvujem na ovakovom projektu, koji se razlikuje od ostalih, u svakom pogledu i projektu koji je vrlo pametno isplaniran. Zahvalan sam mladim ljudima koji su učestvovali na ovoj razmeni i koji su mi svojom energijom svaki dan davali motivaciju da učim i da se trudim nešto da naučim. Jer je jako poseban osećaj ako se nalazite u grupi od 30 mlađih ljudi koji su željni znanja i koji imaju volje nešto da nauče.

Đorđe Todić, filozof i učesnik omladinske razmene

NOVE TEHNOLOGIJE U UČENJU

SuperModels on BoARd

Dugoročni ERASMUS + projekat koji traje 24 meseca, realizujemo ga zajedno sa partnerima iz Belgije i Portugala. Radi se o jednoj lepoj priči kroz koju razvijamo dva alata u omladinskom radu: jedan namenjen programu neformalne edukacije, društvena igra sa elementima augmentativne realnosti, a jedan namenjen informalnoj edukaciji, strip koji takođe ima elemente augmentativne realnosti. Tema ovog projekta je rodna ravnopravnost i kroz razne vrste istraživanja saznajemo zanimljive detalje da najveći jaz u platama u Evropi ima Estonija, da Amerika ne plaća porodiljsko, da Kuba ima podjednak broj žena i muškaraca u Parlamentu iako nema zakon o rodnoj ravnopravnosti niti izborni zakon koji govori o kvotama, da u 18 zemalja muškarci mogu da zabrane ženi da radi, u 17 zemalja muškarac može da zabrani ženi da putuje i sl. U sklopu projekta smo imali jedan internacionalni susret, planirano je da ih imamo još dva, jednu omladinsku razmenu mlađih koja će obuhvatati elemente virtuelne komunikacije i fizičkog sustreta u Belgiji i jedan veliki promo događaj koji će se dogoditi naredne godine kod nas u Šapcu. Sve ovo je dobar pomak u razvoju naših kapaciteta i način da ostvarimo dugoročna partnerstva na međunarodnom nivou.

ŽENE U AKCIJI

Prvo okupljanje žena bilo je na trodnevnom treningu "Ženske priče" koji je za cilj imao osnaživanje žena Šapca. Trening je okupio dvadesetak naših sugrađanki, koje su se tri dana družile i bavile temama kao što su: "Rodno zasnovano nasilje, Izazovi sa kojima se suočavaju žene u doba kovida, Neplaćeni rad žena, Kako ojačati žene kroz odnos solidarnosti Žena ženi.

Pokrenuta je stranica na Facebooku pod nazivom "Žene Šapca" na kojoj svakodnevno objavljujemo važne informacije, od važnih brojeva telefona do priručnika za žrtve seksualnog nasilja, od tehnika samoodbrane do iskustava koje su naše sugrađanke odlučile da podele, u želji da nekome pruže podršku, probude hrabrost i da svojom pričom upozore.

Na stranici delimo informacije o različitim dogadjajima i radionicama za devojčice i žene, preporučujemo filmove i knjige, predstavljamo hrabre i interesantne ličnosti, muziku, a ima mesta i za humor.

Na stranici nam se, od prvog dana, u privatnim porukama javljaju žene koje žele da pozdrave, kako kažu, neophodan projekat, žene koje žele da se uključe u mrežu, kao i žene koje traže pomoć, pa smo već imale priliku da ponudimo pomoć sugrađankama i uputimo ih ka pronalasku rešenja za njihove situacije. Medju našim moderatorima su žene spremne da saslušaju, da proslede kontakte i puteve ka pomoći, neke koje su i same preživele nasilje, a tu je i naš psiholog Olga Perić koja će, između ostalog, voditi besplatne grupe podrške za žene žrtve nasilja.

Pišu nam žene iz različitih razloga, a zadesi se i poneki muškarac koji misli da su "Žene Šapca" stranica za upoznavanje i druženje. Malo se razočaraju, ali pozdrave inicijativu.

Ponosni smo i srećni što su medju ženama koje se okupljaju oko ideje i tinejdžerke i penzionerke, učenice i žene različitih zanimanja, različitog obrazovanja. Različiti profili žena koje se zajedno druže okupljene oko jedne ideje-popoljšanja položaja žena u našem gradu. Projekat je podržan kroz poziv "Solidarno za prava svih" koji sprovode Yucom, Narodni parlament iz Niša i Beogradski Centar za Bezbednosnu Politiku.

Selena Dragojević Gajić, PR projekta

OTVORENA VRATA PRAVOSUĐA

Ovo je projekat u kojem smo jedni od partnera YUCOM-u (Komitetu pravnika za ljudska prava iz Beograda) i kroz koji smo najviše rastegli našu konfor zonu i zagazili u nepoznato, ali uz veliku volju da učimo. Nažalost, samo dve aktivnosti su se dogodile fizički u prostoru Osnovnog suda u Šapcu, a ostala tematska vrata se dešavaju još uvek u onlajn formatu. Sva promišljanja u pripremi i nakon implementacije događaja potakli su nas da krenemo u otvaranje novih poglavija rada, u cilju razumevanja položaja branitelja/ki ljudskih prava.

Takođe, sav materijal koji je bio dostupan, naročito mislimo na brošure veoma je pomogao u razumevanju različitih oblika zaštite prava građana, jer je neznanje najveća prepreka u ostvarivanju prava pojedinaca. Još jedna aktivnost je bila nova za nas, pod nazivom "Tajni kupac". Priprema je bila značajna i dobro organizovana tako da je na terenu sve proteklo u najboljem radu. Ovo istraživanje ćemo sigurno iskoristiti kroz neki projekat jer nas je podstaklo i da uradimo jednu vrstu teatra potlačenih, pod nazivom nevidljivi teatar gde smo pratili rakcije na isceniran događaj.

Istraživanje koje smo sproveli u ulozi anketara nam je pomoglo da osvestimo da građani veoma slično analiziraju i razumeju vrednost naplaćene usluge i uloženog rada.

Zadovoljstvo nam je što će projekat biti nastavljen do januara 2024. i što smo i dalje deo jedne velike nacionalne priče.

Skrivenome Deda Mrazu, na Ti.

Dobro bre Deda Mraze, pa šta ako sam porastao?

Možda više ne čekam tvoj skriveni dar ispod jelke, ali se još uvek radujem danu u kome mi je lepo, samo zato što neko misli na mene.

A usput dobijem i poklon.

Trudim se da te oslobođim obaveza oko igračaka, slatkiša i raznih drangulija kojima se radujem.

Nije da sam prestao da ih volim, nego ču se sam snaći. Video sam ovde prošle godine neku ekipu koja je nacrtala, nabavila ili napravila darove i međusobno poklanjala. I bilo im lepo.

Sad ču i ja sa njima u kolo, pakovati kuglu šarenu u šarenim papirima sa zvezdicama, medama, šišarkama itd.

Moramo tako, za svaki slučaj.

Ne znamo, dragi naš Deda, da li ćeš ove godine uopšte moći da kreneš ka nama.

Svi putevi sveta su i dalje prepuni raznih kontrolnih kapija.

Za svaku tu prepreku njenu mogućnost prelaska određuje vrsta pasoša, temperatura tela i dve fascikle papirološke podrške.

Znamo mi da ti možeš da radiš razna dedamrazovska čuda, i da oduvek činiš puno dobrih dela, i da imaš zasluga jer donosiš radosti... i znamo da si iz Evropske unije, ali sad, čak ni to, ne znači baš puno. Najviše nas brine što te stalno vidjamo crvenog u licu, i što se sigurno puno puta preznojiš dok juriš da podeliš poklone po hladnoj zimi.

Ako slučajno dodješ tako zádihan i znojav na neki od kontrolnih punktova...

Pa još ako temperatura tela, tvoja ili jednog od tvojih irvasa, slučajno predje 37 stepeni Celzijusa! Zaboravi.

Tu ćeš morati obavezno samo da... možda...

ili imaš... onda nećeš... ako... verovatno...

Brate Mraze, Zaboravi.

Bolje nemoj ni da krećeš, osim ako ne poseduješ neku veliku kompaniju.

Ili da tvoje crveno odelo za nekakvu uniformu zameniš.

Ili da pri sebi imaš diplomatski pasoš, onda možeš svuda da prođeš i niko te ništa ne pita. Ali, kao što si video mi, uprkos tome što smo porasli, i dalje verujemo u Deda Mraza, samim tim se i nadamo da se nećeš petljati u ta i takva posla.

Ti si za nas frajer koji je uvek na dobroj strani jer želiš svima samo da donoseš osmeh i radost.

Da ti smanjimo posao, nemoj da se baviš pakovanjem i slanjem naših poklona. Molimo te da nam ispunиш neke druge želje koje možeš da odradiš radom od kuće, kao sav moderan svet.

To su stvari koje mi sami ne možemo ni da dosegnemo, bar ne za sada. Nećemo mi ništa samo za nas i ekipu tu okolo. Mi bi voleli poklon za ostale do kojih ne možemo doći, ni mi, ni ti.

Za one koji su odustali od čekanja na tebe.

A i za sve koji misle da si i ti odustao od čekanja na nas.

Deda Mraze prvo ukini vesti. Sve, svima, svuda. Zauvek.

Već dugo nam ništa o lepom i stvarnom životu ne pokazuju.

Smrt i bolest su zvezde informativnog programa.

Pretnje i nasilje obavezna dekoracija udarnih vesti.

Najopasniji i zli su oni koji tu nešto šetaju i viču, zarad (ne)pravde.

Dobra ekipa su oni koji, te iste preglasne zle šetače, dostojanstveno biju.

Mogu zli i da se bune tako što čute, da sede zajedno ili sami u parku, svejedno je.

Svakako opasno smetaju te će добри momci da dodju i kući da ih hapse, otimaju i tuku.

Pendrecima ili motkama, maljevima ili čizmama... svejedno je.

Megazvezde svetih i seoskih dnevnika prskaju ljudi vodenim topovima, gaze gusenicama, po masi pucaju i čoveka zatvaraju. Po čelijama, kućnim pritvorima, logorima i drugim objektima preventivne namene. Da odvoje i izoluju Njih loše i opasne i tako zaštite Nas dobre al slabe.

Ne bi oni al moraju, takav je posao. Neko im naredio, čak i sebe da žrtvuju i dovode se u opasnost, da bi zaštitali našu bezbednost, ekonomiju, porodicu, tradiciju, zdravlje...

Ali tek ovi najnoviji Superheroji sa naslovnih strana i ravnih ekranata...

Brate Deda, Bruka.

Jeste da su maskirani, ali to je jedino od opreme neophodne za ulogu misterioznog spasioca sveta. A ostalo...

BRUKA

*Brinutih pogleda
strašnim brojevima,
procentima pikovima
prete nam (u) strojevima*

*Grafikon više pa niže
zbrda i zdola sa onim i ovim,
šminkana priča nanovo stiže
jeziva strašna sa pipcima novim*

*Svaki od njih opet nas plaši
tu je struka i nova učenja,
"Svi u kuću i panikom maši
sa strahom od sebe i dugog mučenja."*

*I tako svaki dan i svaku noć..
Brate Mraze, gasi Bre. SVE!*

Deda Mraze oslobođi nam nauku pohlepe , šablona, i straha od nepoznatog

Oslobodi je od verovanja isključivo bogatim autoritetima i njihovima nulama u budžetima, statistikama i analitikama. Oslobodi je presuda hrabrim naučnicima koji imaju smelosti da dovode u pitanje aksiome i naučno dokazano. Daj joj molim te snagu sumnje, skepticizma i želje za prelaskom granice verovatnog. Bilo bi lepo da tvoja dedamrazovska kapa sačuva što više radoznalosti naših naučnika, i to kod onih poštenih i hrabrih medju tim najpametnijim glavama.

Ali da budu spremni i irvasi, za svaki slučaj.

Ako naučne glave otkriju nešto što posao kvari i budu počeli preglasno da pričaju o tome...

Vatra Đordana Bruna se samo malo "našminkala" ali i dalje prži one slične njemu. Ako završi zemlju drugačije od autoriteta ili goriš ili prvim kočijama u bežaniju.

Nauka jeste važna ali je važno i sačuvati dupe od zatvora, dušu od ludnice ili glavu na ramenima.

Dragi Deda Mraze, imali bi još puno toga da te molimo, ali nismo bili baš tako dobri protekle godine. Ako ti ostane viška vremena javi nam pa ćemo ti dodatno pisati.

Kako da nam Oslobodiš Škole, Bolnice, Vodu, Vazduh, Zemlju... Kako da radimo normalno i poštено zaradimo.

Kako da nam Oslobodiš svet u kome nije zlo biti mlad, gde je lepo kretati se i družiti, svirati i pevati, ljubiti se, smejati se u parku, šetati se sam pored plaže, imati seks ili ga se u kafani, posle ponoći, pijan sećati...

Makar na koji dan da imamo neko malo mesto gde se sme naglas misliti.

Bez pretnji, prezira, kazni, otkaza, batina i zatvora.

Da malo predahnemo, da se malo rastrašimo.

Da budemo hrabri za čuda koja jedino mogu da ožive bar iluziju Slobode u obliku obamrle demokratije...Da imamo daha i snage da joj dajemo veštačko disanje i elektro-šokove.

Ili čvrstine za eutanaziju.

Ali to već moramo nekako mi sami da uradimo, jer ti, dragi Deda Mraze, ma koliko moćan bio, tu ništa ne možeš da uradiš.

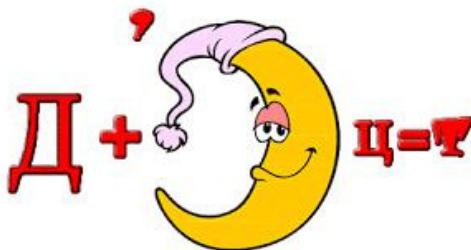
Pa i tvoja koleginica, Zlatna ribica, je kod tog posla odustala. I to baš pre neki dan, na pecanju, dok sam pregovarao sa njom oko puštanja i 3 želje. Eto tu na Savi, u Šapcu. Ispod mosta brate.

*Želim ti sve najbolje,
ostani mi negativan
pa se možda i vidimo.
Preko zooma.*

Tvoj Voja Radosavljević

VUKOVA STRANA

REBUSI

ASOCIJACIJA 1

A1 FINIŠ	B1 DIMNJAČ	C1 ROBA	D1 POMOĆ
A2 GRUPA	B2 HEMIJA	C2 GUŽVA	D2 IZNOS
A3 ODREDIŠTE	B3 USISIVAČ	C3 KONTROLA	D3 SITAN
A?	B?	C?	D?
Konačno rešenje ?			

ASOCIJACIJA 2

A1 ISTINA	B1 KRALJEVINA	C1 ALADIN	D1 TOČAK
A2 PODRUM	B2 SKANDINAVIJA	C2 SIGNAL	D2 LOPTA
A3 BURE	B3 OSLO	C3 BATERIJA	D3 OBLO
A?	B?	C?	D?
Konačno rešenje ?			

ASOCIJACIJA 3

A1 OFICIR	B1 DRVO	C1 KAPITAL	D1 DOM ZDRAVLJA
A2 AKT	B2 VEK	C2 PREOKRET	D2 RUČAK
A3 RITUAL	B3 SAPUTNIK	C3	D3 PREDAH
A?	B?	C?	D?
Konačno rešenje ?			

ASOCIJACIJA 4

Rebusi: 1. To be or not to be, 2. DESET

KONAKO: ĐAK

ASOCIJACIJA 5: A: DINAR, B: RASTNANKA, C: BUNA, D: DOM.

KONAKO: KOST

ASOCIJACIJA 4: A: GRLO, B: ŽEKIĆ, C: KLJUČ, D: TEME,

KONAKO: DRAMA

ASOCIJACIJA 3: A: ČIN, B: ŽIVOT, C: OBRT, D: PAUZA,

KONAKO: STO

ASOCIJACIJA 2: A: VINO, B: ŠVEDSKA, C: LAMPA, D: OKRUGLO.

KONAKO: SRDESTVO

ASOCIJACIJA 1: A: CILJ, B: TIGENJE, C: PREVOZ, D: NOVAC,

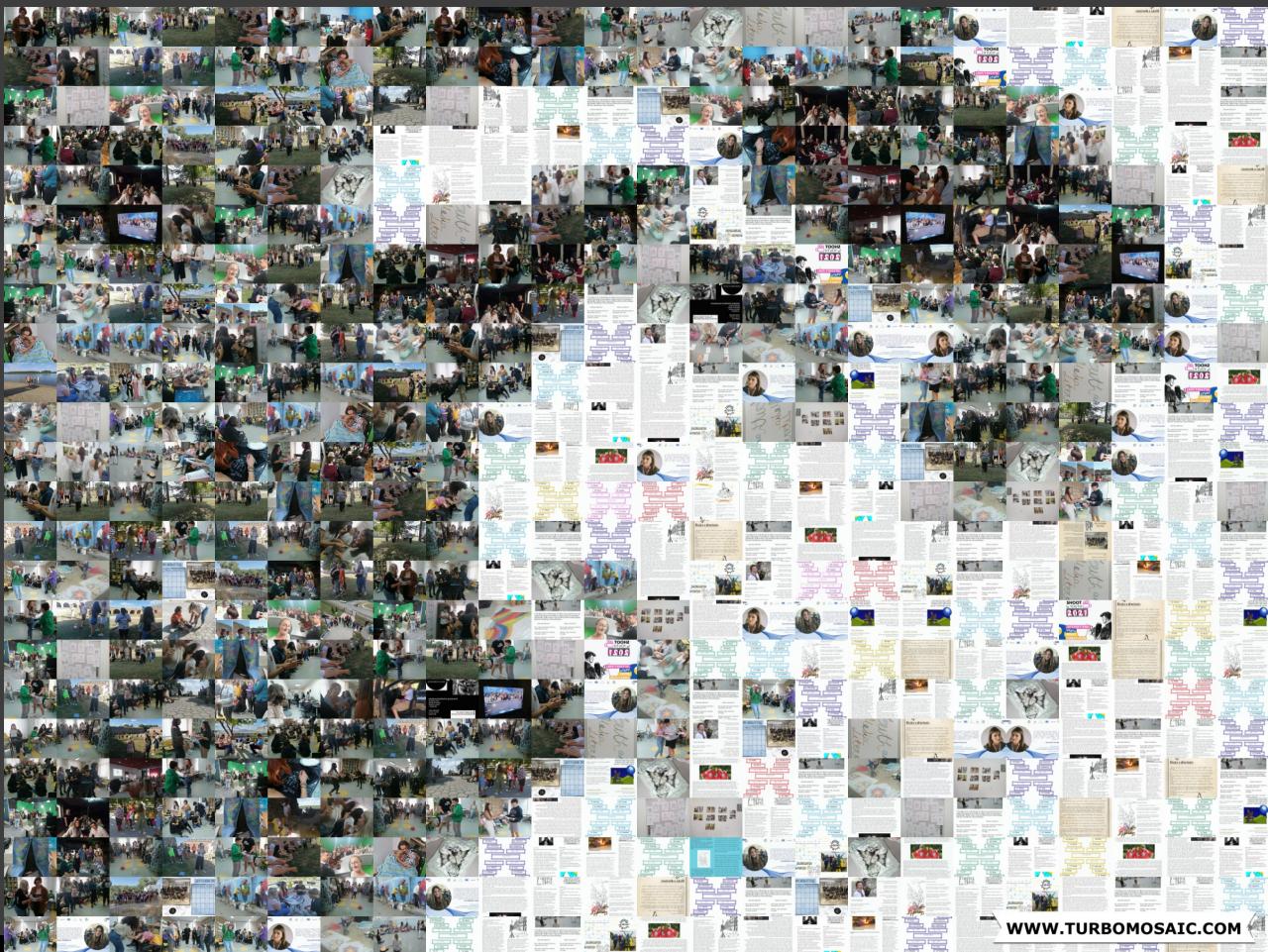
Rješenja:

ASOCIJACIJA 5

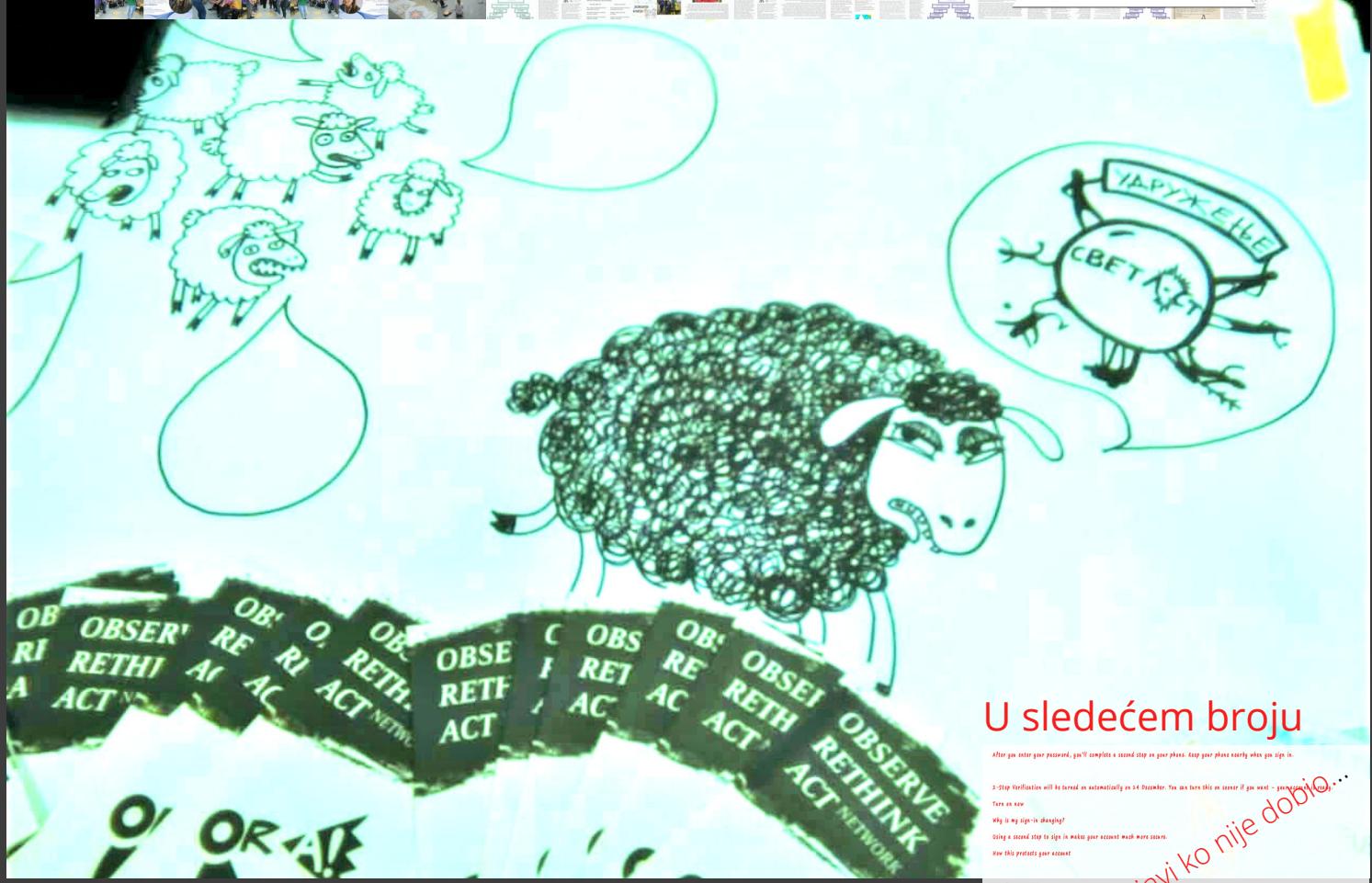
A1 NOVAC	B1 RASKID	C1 REKA	D1 ZDRAVLJE
A2 VALUTA	B2 OPROŠTAJ	C2 SELJAČKA	D2 SKUPŠTINA
A3 ALŽIR	B3 LJUBAVNI	C3 HADŽI PRODAN	D3 OMLADINA
A?	B?	C?	D?
Konačno rešenje ?			

Foto Ovca

WWW.TURBOMOSAIC.COM

U sledećem broju

After you enter your password, you'll complete a second step on your phone. Keep your phone nearby when you sign in.

2-Step Verification will be turned on automatically on 24 December. You can turn this on sooner if you want – go to your account settings.

Turn on now

Why is my sign-in changing?

Using a second step to sign in makes your account much more secure.

This protects your account.

How does it work?

After you enter your password, you'll tap a temporary code on your phone or get a sign-in code to enter (charges from your operator may apply).

Make sure that you are **unlocking** is
Updates your phone and restoring email

"OK" se javi ko nije dobio...